

მრეწველი
ბიზნისოთიკა

ქართული

№ 7 ივლისი 1970

ა. გ. ნიკოლაევი და ვ. ი. ხევასტიანოვი.

1970 წლის 1 ივნისს საბჭოთა კავშირში დედამიწის ხელოვნური თანამზარის ორბიტაზე გაუშვეს „სოსტა-1“ კოსმოსური ხომალდი, რომლის დასრულებას დასრულებულ ბაზაში იყვნენ ხომალდის მეთაური, საბჭოთა კავშირის გმირი, სსრ კავშირის კოსმონავტი მფრინავი, პოლკოვნიკი ანდრიან გრიგოლის ძე ნიკოლაევი და პორტიინჟინერი, ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატი ვიტალი ივანეს ძე ხევასტიანოვი.

„სოსტა-1“ კოსმოსური ხომალდის ეკიპაჟი დედამიწის გარშემო ორბიტულ ფერმანში იყო 424 საათის განმავლობაში. ასეთი ხანგრძლივი ექსპერიმენტი, რომლის დროს აფაიანი აქტიურ საქმიანობას ეწეოდა კოსმოსური ფრენის პირობებში, პირველად განხორციელდა.

მრავალრიცხოვანი სამეცნიერო-ტექნიკური გამოკვლევანი, დავირებები და ექსპერიმენტები მიზნად ისახედნენ დედამიწის რეგულირების კოსმოსური სივრცის შემდგომი შესწავლასა და ორბიტულ კოსმოსური აპარატების გამოყენების შესაძლებლობათა განსაზღვრას სახალხო მეურნეობის ბევრი დარგის ინტერესებისათვის.

ხანგრძლივი კოსმოსური ფრენა წარმატებით დათავრდა, ექსპერიმენტულ კვლევას, რომლებიც კოსმონავტებმა ნიკოლაევა და ხევასტიანოვა შესარტეს, დიდი მნიშვნელობა აქვს კოსმოსური ტექნიკის განვითარებისა და პრაქტიკული საკითხების გადაწყვეტისათვის მეცნიერული და სახალხო-სამეურნეო მნიშვნელობის ხანგრძლივი ორბიტული სადგურების შესაქმნელად და ასამოქმედებლად.

პროლტარებო აველა ქვეყნისა, შერთილი!

ეკოუ

№ 7 (404) ივლისი, 1970 წ.
გამოცემის წელი 48-ე.

ყოველთვიური საზოგადოებრივი-პოლიტიკური და სალიბერალური-სამხეობრივი ჟურნალი

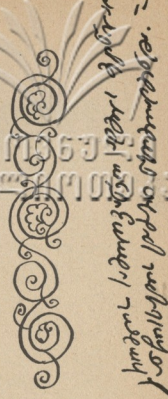
ДИПЛОМ

ИВАНУ
ФЕДОРОВУ

Исторический институт
С.-Петербург

საქართველო იმერეთის მეფის ხელნაწილი

ქობულაძის ხელნაწილი
ქართული ხელნაწილი

საქართველოს მეცნიერებთა აკადემიის კ. კეკელიძის სახ. ხელნაწერთა ინსტიტუტმა მოამზადა და „ხელნაწილებში“ ვახტანგ შერშიძეს რედაქტორობით, ელენე შავჭავჭავაძის წინასიტყვაობით გამოსცა „ქართული ხელნაწერები“ — ალბომი ქართულ რუსულ და ინგლისურ ენებზე.

შემძღვრებული ეს ალბომი აღამაჩნა მღვდვარების ვარგუშ ხელში აიღოს. ეს არის შესანიშნავი სარეკო ყოველივე იმისა, რაც ყველაზე ძვირფასი ვაჩინა ქართულ ეროვნულ კულტურას. ეს ალბომი კიდევ ერთი სიმბოლური ამბის მანიშნებელია — ის მეტყველებს ერთობრივად ძველებზე და ახალ ისტაბლებზეც, დღებულ წინაპრებზეც და მათს სახელთან შთამომავლებზეც, იმთხვე, ვინც საუკუნეების წინ ტბოთს, გელათს, ვარძის მღვიმეებში და საყანგებში უღრმეს რედუნებში ასრულებდნენ ამ ხელნაწერებსა და ნახატებს, და იმათზეც, ვინც ასე ბრწყინვალედ დაბეჭდეს დღეს ეს ალბომი — ფერადი ბეჭდვის სტამბის მშვენიერი ისტაბლებზე. ამ ალბომში თითქმის საუკუნეების ურთიერთისაღმი ვადახაბილ რვესმის, და კიდევ ერთხელ ვხვდეთ, თუ რაოდენ იარგი ზატონი და დაშვასებული ჰყავს დღეს სამშობლო საქართველოში ყოველზე იმისა, რაც ჩვენს წინაპრებს სულიერი კულტურის სფეროში შეუძენიათ.

ძველი ვადაწერლებმა დალიდებულ დავალ და ამავე დისდეს ქართულ შერრობას, მეცნიერებას და საერთო ეროვნულ კულტურას; მათ არავითარი ლიტერატურული ძალა იხსნენ ვანადგურებისაგან ის უძვირფასესი ხელნაწერები, რომლებზეც დღეს ათასობით აწევა საქართველოს განმანათლებელი და მისიუვის, სინის შიის, ვერობის სხვადასხვა ქვეყნის მუზეუმებსა და არქივებს. სწორედ ამ ვადაწერ-კალიგრაფიითა თვალდღეობა პატრიოტული შრომის ნაყოფია. ერთ ძველ ვადაწერის ასტრონომი დაწერია: „ანუ რომი ვანად დაშობისო“; ეს შინაწერი ცხლადვე ჩაიღწენ ნათლად თვალიწინებდნენ ძველი ისტაბები შინაგნებობას იმ ეროვნულ სკამისას, რომლისთვის ისინი დაბეჭდ თერთვალ ათენებდნენ ცვაობის თუ სათლთი შუქზე.

„ქართული ხელნაწერები“ ალბომი ქართული სამშობლო პოლიგრაფიული ხელოვნების უბრწყინვალი ნიმუშია. იგი მაჩვენებელია, თუ როგორ ვანეთაობ და დღეს საქართველოში პოლიგრაფული მრეწველობა, სასტამბო სარეკ. ვადასა საუკუნეების წლიდნენ უწინარეხილი ვადაწერლებული ხელნაწერები უწყალოდია ვადაწერული და შეწყლიდა დაბეჭდილი; ეს არის ჩვენი კულტურის ახალი, დღედელ უნახავი წარმატება.

ენობლია, რომ წიგნის ვადაწერების ხელოვნება ძველ საქართველოში ძალიან მაღალ დონეზე იდგა. ქართული ხელნაწერი ვანსაკუთრებით მდიდარი მასალას იძლევა წიგნის მხატვრული ვადაწერების ეტაპობივი ვანეთაობების შესწავლისათვის. V-VI საუკუნეებით დათარიღებული პალემესტები არამარტო ქართული საქარისტინი მწერლობის მნიშვნელოვანი ძველებია, არამედ ცხლადვე აჩვენებენ ადრეულ ეტაპზე წიგნის ხელოვნების მაღალ დონესაც; ძველი ხელნაწერი წიგნის შექმნისათვის საქარო მუშაობა, რომელიც ერთმანეთზე დათოვილებულ თამბიდმეურელ პრირესებს შეიცავს, ერთობ, ეტაბობ შეშავდებს, ვადაწერას, მოხატებს, აკონებს, შემოსავს და დაბეჭდებს — შრომის ვარეველ ვანაწერობას, სხვადასხვა ხელოვნის ისტაბტა ცოლნასა და დაბეჭდვების მოთხოვნად.

ეს ალბომი წარმოვიდგინეს ძველი დროის შესანიშნავი ქართველ მხატვრებს, რომლებიც წიგნის ვადაწერებზე, მის მოკამბეჭავზე მუშაობდნენ; მინიატურები, თვისარები შესრულებულია ვანსაკუთრებულ სიკეთით.
„ხელოვნების“ მიერ ვამოცილებული ალბომის ილუსტრაციები დაინახურა სრულად საქავსორი კონკურსში ივანე ფეოტოროვის სახელობის დილიში. მარტო ერთ რამზე შეიძლება დამკვიდრეს ველს ადამიანს: ალბომის ტირაჟი (3,000) ისე მჭირია, რომ თითქმის შეუძლებელია მისი შეყენის იმედი ეკონიის მეთხოველმა არა და, როგორ შეიძლება ბიბლიოთეკაში არ გაქონდეს ეს უმშვენიერესი ძველი ჩვენი კულტურისა!

ქობულაძის ხელნაწილი
ქართული ხელნაწილი

გაქრის ზარი ვახუშტის ვაჟი

უთვალავი ფერებიდან,
გაზაფხულის ჩქერებიდან,
გზას იმოყლებს სიკაბები,
და ველს აკრთობს ხმები შორი,
მან თუ ღამთომო,
მე რაღა ვქნა,
ვინდაც ითვის მეფის ტოლისი...

ბინდი წვება,
ჩქარა მინდა, —
გავიარო გასაბლდო,
ვინ მშაურობს, სულს ვინ აგზნებს,
ან ჩას ჰყვება ჩქერი ღელისი...

მიაქნებს ქარი აფრახს, —
ღრუბლებს მიების ბალიშთან,
დაუყრიათ მწვერვალები
და მწურვალთან წყალი მიაკეთ.

მშორღებთან,
მცილღებთან,
გულმა სითბო იგრძნო ვისიც,
იმ ბიჭობას ვიგონებ და
განა ვიყავ მისი ღირსი?!

აღარადგის აღარ ძალუძს,
გამბაროს ისევ იხე,
ქებაუკობის იმ ღღის მსგავხად,
სული ცაბდ რომ აგზილდ...
გავიარო ხეივანი,
კლდეები და ბილიყები,
სისურგენი, სიახლენი,
ოცნებათა დერეფენი.

მშორღებთან,
მცილღებთან,
სძინავს, სძინავს მშობლიურ ბაღს,
სად წახულან ჩიტუღებიც,
ვინდა მეტყვის იმთ ამბავს...
წეარის ჩქამდე აღარ იხნის,
დაკარგულან მამის მძებიც,
თეირწვერა და დინი მჭერიო,
აღარ მიშვრის საპარემოც,
ან ის ქარი მოთარემუ,

საკაღმებზე მივების ფეხი.
ან ის გოგო, გორან-ხერზე,
ან ის ღელვა-სიკაბეც!

ღრო მიდის და...
გვერდებთან...
გვეწინდებოვ...
თუ ავალოვ...
გულს ვეძებ...
ვეცნებებ...

ღღეს ღღე მისდევს,
ღამეს ღამე,
გული მეტყვის, — დავიღალე! —
შორს სივრცეს კი ცივი მჭერით
კელავ შიპაობს დიდი მოვარე.

შენ მეგონე მართლაც დიდი.
ფიქრო, მე რომ ვითვალთვალდი,
რომელ ხესთან, რომელ ხევეში
ჩამოწვება შავი ღამე.

უთვალავი ფერებიდან,
გაზაფხულის ჩქერებიდან,
გზას იმოყლებს სიხალისი,
დაქარსი სად და სად,
იხერა კი არ წამოცდებია,
გული მცდებ ამორცხვლებია,
სიკაბეცე, რა მოღებია,
განხო ხანდავანს...

ოქტობრის ივნისი

გათენებდან სოფლის ზარი
რეკავდა, რეკავდა...
დღი კაქოს ქვეშ
გროვებოდა მიელი სოფელი...
მერე ვიღაცამ მეგარმონე ზონობას უხმო,
გრძობობთ უჯრავდა ზინობა გარმონს...
(შორს, კარბეტის მთებში სძინავს
ახლა ზინობას).
(მისი სახელი მქვია სოფლად მაღალ აუღის ხეს,
მისწავლებებმა დარგეს იგი ვარდგაშოლოობას).
ძალუარემსაც დაუძახებ...
(წლებო, რა უცებ შემოიხარჩეთ).
დღღანს იცეწენ...
მერე დიარა აამღერა ისეთიარად,
მისი ხმა ახლაც მაფრიალებს,
მტკიცდება გული...
ო, ის დიარა,
თუ დღემდარა,
იმ გაზაფხულის მშფოთვარება,
სითბო და მანვი,
ყველა დაღვრილ ცრემლს ატყევა ზედ,
ყველა დაღვრილ სისხლს...
ბიჭებო, მამონ სამშობლოს ძაბილს,
გაქვეითე ყველა,
წავიდა თქვენი მატარებელი,
თან გაყოფილთ ბევრი ცრემლი და ბევრი სევდა,
ნიღბრებს მკერდი შევებებო,
და უცდავება დავარჩათ სახელად..

ქვეყნის შიშველი

გაშოლო სილაზე მე გხატავ შენი,
მერე ვული ნახატს,
თვითონ ხარ მთელი სანაპირო, მშურვალე, ვრცელი,
მე კი,
მე მზე ვარ მოშიშვრალი შორიდან ცხელი,
გიცქერ და გათბობ,
იფინთება სხეული შენი.
შენც ურჩუნველი, მოხდენილი, ამაყი, წრფელი,
უშვიოდ ნუნღები ჩემს სიუხვეს და გულწრფელობას,
იფინვეს წუთით ქარიშხლის მხას
და უმზეობას,
ვალმერებზე თითქმის შენს სიდიდეს და უმწეობას.
და ყველაფერში გენილი შენი...

გაშოლო სილაზე მე გხატავ შენი,
მერე ვული ნახატს,
ცივი ხარ, ცივი იქაც და აქაც.
მე კი შორსა ვარ,
მზე ჩასულა ოცენებში,
ზღვის სანაპიროს ვაკეარდები ამ ცეც ღამეში,
მზეც არა მობობს და შენც ცივი ხარ,
ამასთან მკაცრი,
ყველა ღამაშ თეგრის, რაც კი მქონდა, ხელღდან მაცელი,
ღამდამე, ირგვლივ ზღვა არის და მღმურებ ლოდი,
მზეს ვეცებ,
სადღაც მზეც ჩასულა,
მზეო, ამოდი..

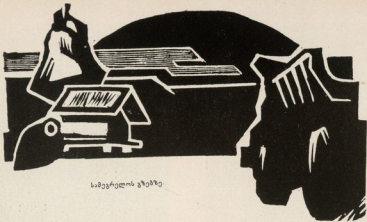
ი. მექვაბიაშვილი. პირველი მახის სვანეთში.

მ. ახობაძე. მწიგნობარი

მ. კიკნაძე. საჯარო.

საბეჭეტლოს გზებზე

ღამის ცელა.

ერის წყალი.

ერის წყალი
საბეჭეტლოს გზებზე

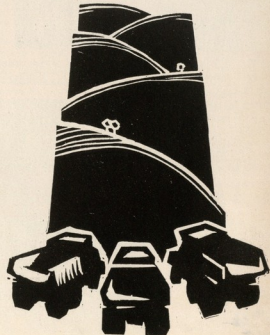
აქტიური ყველაფერი

თეიშერაჟ უზანდევინილი ცსოშილია რუმისი ლინოგრაფიის
უზანდევინი თსტაბი. ჩაქსი ჭარალში არი ზაბაფილი ითუ მისი
საკუთარიბოთ მანის ნაწარმებები. ამებარ უპავენებოთ მისი ახალი
ნაწარმების სერიის „მანისი სანაპიროებზე“.

კაშხლის საბეჭეტლოს წარბ.

შაბაის წარ.

გვირაბი.

ტყულის ნიჩაღებზე

ტყულის ნიჩაღებზე

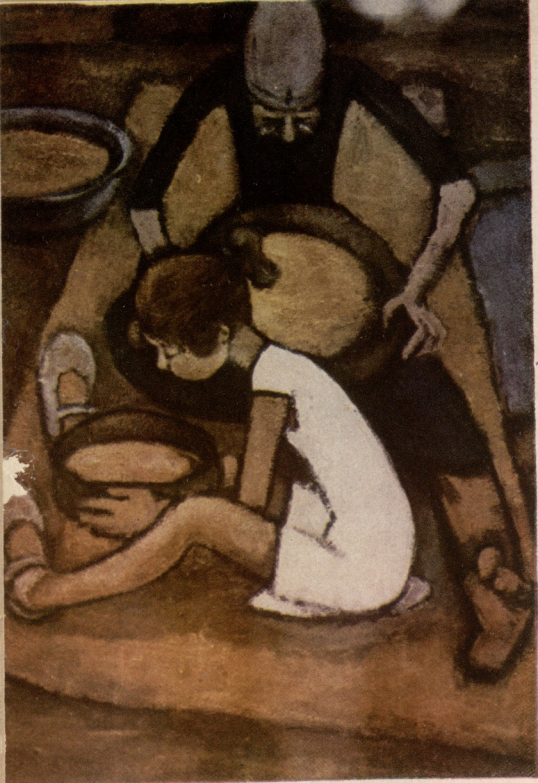
ტყულის ნიჩაღებზე

ქართული
ბიბლიოთეკა

ღამაბა

დანულია

სერიიდან „გაგია და შვილიშვილები“

ტურინის მონაწილენი მცხეთაში მარცხნიდან — მთავარი არბიტრი ლლი წე; რომე, ალექსანდრა ნიკოლაუ, ლილა ნაჭეხია და ილია რუმბოვა

მილინკა მერლინი და ნანა ალექსანდრა

იაგოსლაველი ოსტატი მილინკა მერლინი.

მიმდინარე წლის ივნისში თბილისსა და გორში ჩატარდა ქალითა VI საერთაშორისო საქანდრაკო ტურნირი, რომელმაც დიდი ინტერესი გამოიწვია. გათამაშდა არაერთი საინტერესო პარტია. ტურნირში მონაწილეობდნენ საბჭოთა, ბულგარული, რუმინული, პოლონული და იუგოსლაველი მოჭადრაკე ქალები. პირველი ადგილი დაიჭირა რუმინელმა ოსტატმა ალექსანდრა ნიკოლაუმ.

ჩვენი ფოტოკორესპონდენტი ეწვია ტურინის მონაწილეებს რუსთაველის თეატრის მცირე დარბაზში, სადაც ტურნირი მიმდინარეობდა, ხოლო შემდეგ დასვენების დღეს, როცა ისინი მცხეთის მიმდებარე და მის ისტორიულ ძეგლებს ათვალიერებდნენ.

ფოტო თ. ბრეშვიძის.

ტურინის მსვლელობის დროს.

ანტონინა გიორგივა (ბულგარეთი) და ელენე რუმბოვა.

ალექსანდრა ნიკოლაუ (რუმინეთი) და ლილა ნაჭეხია.

ლალი კოროშინაძე.

ИНДЕКС 76056

ეროვნული
გიგლიოთეკა

